

πεισθαι τοις θεοῖς, συγκονιώντας τέος μου τῷ θλίψι,
οἵδιας δὲ οἱ Κύμαις φιλιππάσιοι, ὅτι ἐμὸς αἴστη
χῆραν αγωγεύσας, ὅτε θήξαλθον ἀπό μακεδονί^ς
σιας, δυνάμει μία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνισε με εἰς
λόγον δόσεως Κλίφεως, εἰ μὴ ὑπάρχει μόνοι.
ὅτι Κέρθεος αλονίκη ἄπαξ, καὶ διὸς, εἰς τὸν
ζεύσαν μοι ἵστε μάρτυρα, δυνάμετοι ἐπιζητῶ τὸ δόμον
μα, ἀλλ᾽ ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζον
ταῖς λόγοις ὑμῶν, ἀπέχω τὸ πάντα Κέρθεος
εἰσενώ, πεπλήρωματος δεξιάμνος προσάπεια
φροντίτας, τοῦ πλεονάμων, δέρματος ἐνωμένας, πεινά,
σίαμ δεκτήν ἐνάργεσον ζεῦθεν. ὃ μὲν θεός,
μου πληρώσας πλάσαμεν ζεύσαμεν, μῆτρα τὸν
πλάτην αὐτὸν ἐμὸν δέσκει, ἐμὸν ΧΡΙΣΤΩ ΙΗΣΟΥ.
Ζεῦθεν δὲ Κέρθεον ὑμῶν, ἡ μόρια εἰς τοὺς
πλεονάμους τῶν πλεονάμων δημιούρων, απάσασθε πάντα,
ταῦγιον ἐμὸν ΧΡΙΣΤΩ ΙΗΣΟΥ, απάργοντας
ὑμᾶς δι σὺν ἐμοὶ ἀμελφοί, απάργοντας δὲ
μάρτιον τοῦ πλεονάμου, μάρτιον τοῦ πλεονάμου,
ρος δικίας, η χάρις τοῦ κυρίου ὑμῶν ΙΗΣΟΥ
ΧΡΙΣΤΟΥ μετὰ πλεονάμων ὑμῶν, απλέω-

Ἐγγάφη ἀπὸ ῥώμης Διὸς παφροδίτα.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

Olossēses, & hi sicut Laodicēses sūt Asiani, & ipsi pūēti erāt a pseu
do apl̄s. Nec ad hos accessit ipse apl̄s, s̄ & hos p̄ ep̄lam corrigit. Au
dierat em̄ ȳbū ab Archippo, q̄ & mīsteriū ī eos accepit. Ergo apl̄s iā
ligat̄ scribit eis ab Epheso p̄ Tychicū diaconū, & Onesimū acolythū

ARGVMENTVM

ΠΡΟΣ ΚΩΛΑΣΣΑΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ .

ΑΓΑΛΟΣ ἀπόσολος ΙΗ/
ΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ Διὰ θελήμα
τος θεοῦ, καὶ ὑπόθεος ὁ ἀ/
δελφὸς τοῖς ἐν κολασμῖς
ἀγίοις, καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς
φοῖς ἐν ΧΡΙΣΤΟΥ. Χάρις ὑμῖν Θεοῖς πάντας
θεοῖς πατέρος ἡμῶν, καὶ κυρίου ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.
Εὐχαριστούμεν τῷ θεῷ Θεῷ Πατέρι τῷ κυρίῳ
ἡ μῶρη ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ πάντοτε πάντι ὑμῶν
προσθυτούμενοι ἀκόστωτες τῇ πίστι υμῶν
ἐν ΧΡΙΣΤΟΥ ΙΗΣΟΥ, καὶ πώλῳ ὀμάπλῳ πώλῳ εἰς
πάντας τὴν ἡμέραν, διὰ τοῦ ἐλπίδα τοῦ ἀπεκρι-
ψίλων ὑμετέρων τοῖς θυσανοῖς, ἢ μη προκρίσατε
ἐν τῷ λόρδῳ τὸ ἀληθεῖαν τὸν εὐαγγελίαν τὸ ποσόντα
εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν πατέρι τῷ κόσμῳ, Θ
τέσι καρποφορέμενον, καθὼς Θ ἐν ὑμῖν, ἀφ
τῆς ὑμέρας ἀκόστωτε, καὶ ἔγνωτε πώλῳ χάριν τοῦ
θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ. καθὼς οὐδὲ ἐμάθετε ἀπὸ Επα-
φῆς τοῦ αγαπητοῦ σωτήρα λαζαρίου, ὃς δέ τι πι-
στὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ, ὁ καὶ
μηλώσας ὑμῖν πώλῳ ὑμῶν ὀμάπλῳ πνεύματι.
Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἀφ τῆς ὑμέρας ἀκόστωτα
μενοι, ὃν πανόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσθυτούμε-
νοι καὶ αὐτόρθινοι, ὥν πληρεθῆτε τοῦ ἐπίγνω-
στροῦ θελήματος ἀντὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ σω-
σι τηνευματικῇ, προπατησούντες δέ τοις
τοῖς πάτερι ἀρεσκόντας, ἐν πατέρι ἐργαζό-
γαθῷ καρποφοροῦσσις, καὶ ἀντανόμησιοι εἰς τοῦ
ἐπίγνωσιν τοῦ θεοῦ, ἐν πάσῃ διωάρμηδι διωα-
μέριμνοι, καὶ τοῦ πράτος ἀντιτίθεται, εἰς πά-
σαρι ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χα-
ρᾶς. εὐχαριστοῦσις τῷ πατέρι τῷ ἵκανώσαν-
τι ἡμᾶς εἰς πώλῳ μερίδαν τῷ μηλέτῃ τοῦ
γίωμα ἐμπειρίᾳ φωτί, δέ εἴρησατ ἡμᾶς ἐν τῷ θέρ

AD COLLOSOENSES
EPISTOLA PAVLI.

Paulus Apostolus Iesu Christi, per uoluntatem dei, & Timotheus frater, iis qui sunt Colassis, sanctis & fidelibus fratribus in Christo. Gratia uobis & pax a deo patre nostro & dño Iesu Christo. Gratias agim⁹ deo & patri dñi nostri Iesu Christi, semper de uobis, cum oram⁹. Quoniā audiuimus fidē uestrā in Christo Iesu, & charitatem erga oēs sanctos, propter spem repositā uobis in cœlis, de qua prius audieratis in uerbo ueritatis euangeli⁹, quod peruenit ad uos, quēadmodum & in toto mundo, & fructificat, sicut & in uobis, ex eo dic quo audistis & cognouistis gratiam dei in ueritate. Quē admodum & didicistis ex Epaphra dilecto conseruo nostro, qui est fidus pro uobis minister Christi, q̄ & exposuit nobis uestrā dilectionem in spiritu, propterea & nos, ex quo die audiuimus, non desuimus p̄ uobis orare, & poscere, ut impleamini agnitione uoluntatis eius, in omni sapientia & prudētia spirituali, ut ambuletis digne domino, ut per omnia placeatis, in omni opere bono fructificantes, & crescentes in agnitionem dei, in omni potentia facti potentes, iuxta robur gloriæ illius, in omnem patientiam & longanimitatem cū gaudio, gratias agentes patri, qui idoneos nos fecit, in partē sortis sanctorum, in lumine, qui eripuit nos de po testate.

σίας ἐποκότει, καὶ μετέσκεψεν εἰς τὸ βασιλεῖον
αὐτῷ ἦν τὸ ἀγάπης αὐτοῦ, τὸν φῶνον τὸν
ἀπολύτρωσιμόν οὖν τὸν ἄματος αὐτοῦ τὸν ἄφει-
σιν τὸν ἄμαρτον, διότι εἰκὼν τὸν θεοῦ τὸν
διάτοπον πρωτότοκος πάσης κλίσεως, ὅτι τὸν αὐτὸν
τὸν ἔκπειθόντα πάντα, τὰν τῆς ὄντων οὐτοῖς, καὶ τὰ
ἐπιφύλακτα, καὶ τὰ ἀδράτα, τοῖς
θρόνοις, τοῖς κυριότητες, τοῖς ἀρχαῖς, τοῖς θέσαις,
οἷς τὰ πάντα δι' ἀντοῦ, καὶ εἰς διπλὸν ἔκτι-
σαι, καὶ ἀντός διπλοῦ πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα
ἀντόφθιμες, καὶ τὸν αὐτόν διπλὸν κεφαλὴν
τὸν σώματος φθινοποιούσας, διότι τοῦτον ἀρχὴν
πρωτότοκος ἐκ τοῦ νεκρῶν, ἵνα γένηται τὸν πᾶν
οἶνον, αὐτὸς πρωτεύων, ὅτι τὸν αὐτόφθιμον ὄντων
πάντων πλήρωμα πατοικήσου, καὶ δι' ἀντοῦ
ἀποκαταλλάξου τὰ πάντα εἰς αὐτὸν, εἰρηνο-
ποιήσας διὰ τὸν ἄματος τὸν σαυτοῦ ἀντωνία
διπλοῦ, τὰ ἐπιφύλακτα, τὰ ἐπιφύλακτα τῆς ὄντων οὐτοῖς
καὶ ὑμᾶς, ποτε διηγέρας τὸν αὐτόν τον
ὑκροῖς, νιαὶ δι' ἀποκαταλλάξεμεν τὸν τοῦ σώματος φθι-
νοποιούσαν αὐτὸν, διὰ τοῦ θανάτου πα-
ραστήσουν ὑμᾶς ἀγίους, καὶ ἀμώμους, καὶ ἀνεγ-
κλάτους καὶ φύσποιον αὐτοῦ. εἴ γε ἐπιμέ-
νετε τῇ πίστε πεθεμελιώριοι Οὐέδραιοι, καὶ
καὶ μετακίνούμενοι ἀπὸ φθινοποιούσας τοῦ
ἐναγγελίου, διὸ ἡκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος τὸν
πάσῃ τῇ κτίσα τῇ ὑπὲρ τὸν ὄντων οὐρανὸν, διότι
τὸν ὄντων οὐρανὸν τὸν πάσῃ τὸν σώματος αὐτοῦ, ὃ εἰς μὲν
ταναπλκῶτα ὑσερήματα τὸν διάτοπον τὸν
χριστοτόπον τῷ σαρκίμονος ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ εἰς μὲν
τὸν διάτοπον τὸν διάτοπον τὸν σώματος αὐτοῦ, ὃ εἰς μὲν
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, τὸ μυστήριον τὸν ἀποκεκρυμμένον
μένει τὸν διάτοπον αὐτοῦ, διότι τὸν γενεῶν πολλούς
νήσους ἐφανερώθη τῇσι ἀγίοις αὐτοῖς, οἵτις ἡ θέλησεν
οὐδεὶς γνωρίσας, τίς δὲ πλοῦτον τὸν φθινοποιούσαν

τοῦ μνήμην

testate tenebrarū & transtulit in regnum
filij charitatis suæ, in quo habemus redē-
ptionem, per sanguinē ipsius, remissionē
peccatorum, qui est imago dei inuisibilis,
primogenitus uniuersæ creaturæ, quod in
illo creata sunt omnia, quæ in cœlis sunt,
& quæ in terra, uisibilia & inuisibilia, siue
throni, siue dominationes, siue principa-
tus, siue potestates. Omnia per illum,
& in illum creata sunt, & ipse est ante om-
nia, & omnia in illo consistunt, & ipse est
caput corporis ecclesiae, qui est principiū
primogenitus ex mortuis, ut sit in omni-
bus ipse primas tenens, quoniam in illo
cōplacitum est patri, uniuersam plenitu-
dinem inhabitare, & per eum reconcilia-
re cūcta erga se, pacificatis per sanguinē
crucis eius per eundem, siue quæ in terra
sunt, siue quæ in cœlis. Et uos qui quon/da-
m eratis abalienati, & inimici mente, in
operibus malis, nunc tamen reconcilia-
uit, in corpore carnis suæ per mortem,
ut adiungeret uos sanctos, & irrepræhen-
sibles, & inculpatos in conspectu suo.
Siquidem permanetis in fide fundati ac
stabiles, & imobiles a spe euāgelij, quod
audistis, quod prædicatum est uniuersæ
creaturæ, quæ sub cœlo est, cuius factus
sum ego Paulus minister. Nūc gaudeo
in afflictionibus meis pro uobis, & sup/
pleo quod deerat afflictionibus Christi,
in carne mea, pro corpore ipsius, quod
est ecclesia, cuius factus sum ego minister,
iuxta dispensationem dei, quæ data est
mihi in uos implendi uerbum dei, myste-
rium quod reconditum fuit a saeculis, & a
generationibus. Nunc autem manifesta-
tum est sanctis illius, quibus uoluit de/
us notum facere, quæ sint diuitiæ gloriae
i. 4 mysterij

τοῦ μυστήριου τούτου ὃν τοῖς Χριστοῖς, δοξῇ
Χριστος ἐν ὑμῖν ἐλαύει φιλόδέξιος, δομὴν
μᾶς καταγέλλομεν, νουθετοῦμεν τάντα
ἀνθρώποι, καὶ διδάσκοντες τάντα ἀν/
θρώποιν ἐν τάσσῃ σοφίᾳ, ἵνα παρασκέων
μεριν τάντα ἀνθρώποι τέλεον ἐν Χριστῷ
Ιησοῦ, εἰς δὲ καὶ ποπίῳ διγωνιζόμενος καὶ
τὰ τὰ ἀνέργειαν αὐτοῖς, τὸν ἀνεργονυμίων
δὲ οὐκοὶ ἐν Δωδαμε. Θέλω γαρ ὑμᾶς ἐν/
δέναι, ἀλίκοις διγωνιζόχω περὶ ὑμῶν, καὶ
τοῦ ἐν λαοδίκειᾳ, καὶ ὅσοι ὁ σχέσιοι τοῦ
πρόσωπού μαζῷ σαρκί, ἵνα παρακληθῶσιν
αἱ καρδίαι ἀντίθετοι, συμβιβασθήσωμεν ἐν ταχί^τ
τῃ, καὶ εἰς πάντα πλοῦτον φιλοτιμοφοί^τ
γίας φιλοσοφεων, εἰς ἀπίγνωστην τῷ μυστήριον
τῷ θεοῦ, καὶ ταπερός, καὶ τῷ Χριστῷ,
ἐν ἀπειστάσι τάντες οἱ θεοσαυροὶ φιλοσοφίας. Ο
φιλογνώσεως ἀπόκρυφοι, τοῦτο μὲλέγω, ἵνα
μάτιον ὑμᾶς παραλογίζωται ἐν πιθανολογί^τ
γίᾳ. εἰ γαρ καὶ τῇ σαρκὶ ἀπαντῇ, ἀλλὰ τοῦ
πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμί, χαράων καὶ τολέ^τ
πωρ ὑμῶν τὰ τάξιμα, καὶ τὸ σερέωμα τοῦ
εἰς Χριστὸν ἀπεισεων ὑμῶν, ὡς δια ταρε,
λέγετε τῷ Χριστὸν Ιησοῖν τὸν κύριον,
ἐν ἀντῷ τῷ φραστῆτε, ἐξῆγωμένοις δὲ ἐποιη^τ
κοδιομούμενοι ἐν ἀντῷ, καὶ τοῦ βεβαιούμενοι
ἐν τῇ πίστε, καθὼς ἐδίδαχθητε, περισσεύοντες
φιλοτιμούς ἐν χαριστίᾳ, βλέπετε μή τις
ὑμᾶς ἔσαι ὁ συλλαγωγῶν διὰ φιλοσοφίας
φίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὰ παράδοι
σημάντων ἀνθρώπων, κατὰ τὰς ιχθύας τοῦ
μου, καὶ διὰ κατὰ Χριστὸν. οτι δὲν ἀντῷ
κατοικεῖ τῷ φιλοτιμού φιλοθετητῷ,
σωματικῷ, καὶ ἔσεντεν ἀντῷ τῷ φιλοτιμού
νοι, δοξῇ καὶ κεφαλῇ πάσιν ἀρχῖς, καὶ
θέλουσιν, εἰς δὲ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ^τ
μᾶς ἀχειροποιήτῳ ἐμ τῷ ἀπεκδύσα τῷ σώματος
τῷ ἀμαρτιῶν φιλοσοφίᾳ, εἰς τῷ περιτομῇ^τ
τῷ Χριστῷ, σωταφέντες
ἀντῷ

EPISTOLA

mysterij huius, in gentibus, qui est Christus in uobis, spes gloriae, quem nos annunciamus, admonentes omnem hominem, & docentes omnem hominem, in omni sapientia, ut adiungamus omnem hominem perfectum in Christo Iesu, ad quod laboro, periditans secundum efficaciam eius, agentem in me in uirtute. Nā uolo uos scire, quantum certamen habeam de uobis, & his qui sunt Laodiciæ, & quot, quot nō uiderunt faciem meam in carne, ut consolationem accipiant corda illorum, cum fuerint compacti in charitate, & in omnes diuitias certæ persuasoris, intelligentiæ, in agnitionem mysterij dei, & patris & Christi, in quo sunt omnes Thesauri sapientiæ, & scientiæ reconditi. Hoc autem dico, ne quis uobis imponat, in probabilitate sermonis. Etenim quamuis carne sim absens, tamen spiritu uobiscum sum, gaudens & uidens uestrum ordinem, & soliditatem uestræ, in Christum fidei. Quemadmodum igitur accepistis Christum Iesum dominum, ita in eo ambulate, radicati, & superstructi in ipso & confirmati in fide, sicut edisti estis, exuberantes in ea, in gratiarum actione. Vide te, ne quis sit, qui uos depredetur per philosophiam, & inanem deceptionem, iuxta traditionem hominum, iuxta elementa mundi, & non iuxta Christum. Quoniam in illo inhabitat omnis plenitudo deitatis corporaliter, & estis in illo completi, qui est caput omnis principatus ac potestatis, in quo & circumcisisti estis, circumcisione, quæ fit sine manibus, dum exuistis corpus peccatorum carnis, in circumcisione Christi, consepulti simul

ἀντῷ ἐμῷ βαπτίσματι, ἐμῷ καὶ σωῇ γέρεκπ, μία φῇ πίσεως τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ, τοῦ ἐγείραντοῦ ἀντὸν ἐκ τῶν νεκρῶν. καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὅντας τοῖς παραπόμασι, καὶ τῷ ἀκροβούσιᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, σωζώσω ποίσεμνα καὶ σῶς ἀντῷ, καρπὸύ μηνθοῦ ἔλαττον πάντα τὰ παρόματα, δέξαλείτας τὸ καθὸν ὑμῶν καὶ σόγχαφον, τοῖς δόγμασιρ δὲ ἐπεναντίον ὑμῶν, Θ' αὐτὸν ἐκεῖνον ἐκ μέσου προσκλωσας ἀντὸν τῷ σαυρῷ, ἀπεκδυσάμενον τὸν πόνον τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰς θέρουσίας ἐθάγμά, τοῖς εἰρημένοις προστάσιας ἀντοὺς ἐμῷ ἀντῷ. μὴ διὰ τὸν ὑμᾶς κρινέτω ἐμῷ γένοσσαι, οὐδὲ πόσαι, οὐδὲ μέρει ἕορτος, οὐδὲ νουμιώνας, οὐδὲ σαββάτωμ, οὐδὲ σκιὰ τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ χριστοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς καταβαθμεῖσθω, θέλωμ ψυχὴν ταπεινοφρούσιαν, οὐδὲ πολλὴν ἀγρέλωμ, οὐδὲ μὴ ἐώς φακερὸν μιθατεύωμ, εἰκῇ φυσιούμενον τὸ σῶμα διὰ τὸν πόνον τὸν πάμπολον τὸ σῶμα διὰ τὸν ἀφῶν καὶ σωθέσμαν ἐπιχρήσιαν γεγούμενον, καὶ συμβεβαζόμενον, ἄντες πάντας ἀντικατούμενον. εἰ διὰ παντανεύτε σῶμα τοῦ χριστοῦ, ἀπὸ τῶν ποικείων τοῦ κόσμου, τί ὁ διάντερος ἐμῷ κόσμῳ δογματικὸς; μηδὲ γενέση, μηδὲ δίγηση, οὐδὲ πάντα εἰς φθοράμ τῷ ἀποκρίσαι, καὶ τὰ τὰ ἐπάλματα, καὶ παντακαλίας τὸν ἀνθρώπων, ἀπινάτει λόγον μὲν ἔχοντα σοι φίλας, ἐμῷ ἐθελοθρησκείᾳ καὶ ταπεινοφροσώῃ, καὶ ἀφεδίᾳ σώματοῦ, δικαὶ ἐμῷ τοῦ μητρὸν πρὸς πλησιονῶν τὴς σαρκὸς. εἰ διὰ σωκράτεω τῷ χριστῷ, τὰ δικτύα δικτύετε, διὰ τοῦ χριστοῦ ζειρὸν διεγέρετε τοῦ θεοῦ παθήμαντοῦ. τὰ ἄνω φρονεῖτε, μηδὲ πεπίστε φῇ γῆς. ἀπεδάνετε γαρ, καὶ διὰ τὸν ὑμῶν

simul cum illo in baptismo, in quo simul etiam cū illo resurrexisti per fidem operationis dei, qui excitauit illum ex mortuis. Et uos cum essetis mortui per delicta, & per præputium carnis uestræ, simul cum illo uiuificauit, condonans nobis omnia delicta, deleto, quod aduersus nos erat chirographo, quod erat contrarium nobis per decreta, & illud sustulit e medio, affixum cruci, exutis principatibus, ac potestatibus ostentavit palam, triumphans illos in semetipso. Ne quis igitur uos iudicet in cibo aut potu, aut in parte diei festi, aut nouilunij, aut sabbatorum, quæ sunt umbra rerum futurarum, corpus autem Christi, ne quis uobis palmā interuerat, uolens in humilitate, & superstitione angelorum, in ihs quæ non uidit fastuosus incedens, frustra inflatus a mente carnis suæ, ac non obtinens caput, ex quo totum corpus per commissuras & compagines subministratum, & compactum, augescit augmento dei. Itaq; si mortui estis cum Christo, ab elementis mundi, quid quasi uiuentes in mundo, decretis tenemini? Ne tetigeris, ne gustaris, neq; tontrectaris, quæ omnia ipso pereunt abusu, iuxta præcepta, & doctrinas hominum, quæ rationem quidem habent sapientiæ, in superstitione, & humilitate animi, & lessione corporis sui, non in honore quam ad expletionem carnis. Itaq; si resurrexisti, una cum Christo, superna quærite, ubi Christus est ad dexteram dei sedens. Superna curate, non terrestria. Siquidē emortui estis, & uita III
i 5 uestra

ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ χριστῷ ἣν τῷ θεῷ
οταρὸν χριστος φανερωθῆντον καὶ μάρτυρι,
τε οὐκέτι σὺν ἀντῷ φανερωθήσετε ἢν δότη
ζητοῦντες τὸν τὰ μέλην μῶμον τὰ ἐπὶ τοῦ
γῆς, πορνείαρχον, ακαθαρσίαμ, πάθος, επιθυμία/
αρη πακίαρη, πορνή τὴν πλεονεξίαμ, οὐτοῖς δέ τοι
διώλολαζία, διὰ τοῦτο οὐδὲ γηράτης θεοῦ, εἰσὶ^{τοὺς} ηγούς φίλοι ὑπαπειάσας, ἢν διεῖς καὶ ὑμᾶς πε-
ριπτατίσατε τῶν, ὅπερες οὐτοῖς αὐτοῖς, οὐδὲ
δὲ ἀπόθεσθε οὐκέτι στὰ πάντα, οὐδὲν λί-
μόρη, πακίαρη, βλασφημίαμ, αὐχολογίαμ,
ἐκ τοῦ σόματος ὑμῶν, μὴ φεύγεσθε εἰς ἀλλα-
γῆλους, απεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἡν-
δρωπομ σὺν τῷτοι πράξεσιν ἀντοῦ, οὐδὲ ἢν-
δυσάμενοι τὸν νέον, τὸν ἀνακατέμενον εἰς
ἐπίγνωσιν πατέρειν τοῦ πτίσαντος ἀντοῦ,
ὅπου διεῖς ἔλλας καὶ ιαδίος, πρήτορι καὶ
ἀκροβυσία, βάρβαρος, σκύθης, δάχλος, ελεύθε-
ρος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἢν πᾶσι χριστος, ἢν
δύσαμεν διανοίας ἐκλεκτοῖς τοῖς οὖν ἄγιοι καὶ
ἅγια πημένοι, πλάγχνα δικηρίῳ, γλυκό/
τητα, ταπενοφροσύνω, πραότητα, μακρο/
θυμίαμ, ἀνεχόμενοι ἀλλήλωμ, οὐχιζόμε-
νοι ἐαυτοῖς, ἐάντις πρόσων ἵνα τοιχοί μομφῶ,
καθὼς καὶ ὁ χριστος ἐχαρίσατο ὑμῖν, ὃν/
τοις οὐδὲν ὑμᾶς ἐπὶ πᾶσι δὲ τέτοιος, τὸν ἄγαλ-
πικο, καὶ τοῖς διάστομοι φίλοι πελαστικοῖς, καὶ
ἡ εἰρήνη τὸν δεῖπνον, βραβεύστω ἢν ταῖς καρδίαις
ὑμῶν, εἰς τὸν δὲ ἐκκλησίκητε ἢν εἰς σώματι, καὶ εὐ-
χάρισοι γίνεσθε. ὁ λόγος τὸν χριστού τούτοις
των ὑμῖν πλουσίως ἐμπάσησθαι συμφία, δι/
δάσκοντες καὶ τουθρῶπες ἐαυτούς, φαλμοῖς
καὶ ὑμνοῖς καὶ ὕδασις πνεύματικαῖς, ἢν χάρισθαι
δύνεται ἐμπάσησθαι μῶμον τῷ κυρίῳ. οὐδὲ πάμ
δάσημοι ποιῆστε ἐμπάσησθαι τὸν λόγον, τὸν δὲ
ματικοῦ κυρίου Ιησού, ἐνχαριτωπετε τῷ θεῷ
καὶ πατέρι τοῦ αὐτοῦ. αἱ Γαλαῖκες ὑπετάσσετε τοῖς
ἴδιοις ἀνδράσιμοι, ὡς ἀνηκεῖται ἐμπάσησθαι, οἱ δὲ
εἶρες δὲ πατέρες τοῖς γυναικαῖς, καὶ μάλιστα στρατεύε-

EPISTOLA

νεστρα abscondita est cū Christo in deo;
Qñcunq; Christus manifestatus fuerit,
uita nostra, tunc & uos cū illo manifesta-
bimini in gloria. Mortificate igitur mem-
bra uestra, terrestria, fornicationē, im-
diciam, molliciem, concupiscentiā malā,
& avaritiā quæ est simulacra cultus, ob-
quæ uenire solet ira dei, in filios intracta-
biles, inter quos ambulabatis quodam
cū uiueretis in his. Nunc aut̄ deponite &
uos oia, iram, indignationē, maliciā, male-
dicientiam, turpiloquentiam ab ore ue-
stro. Ne mentiamini alius aduersus aliū,
posteaq; exuistis ueterē hoīem cū factis
suis, & induistis nouū, qui renouatur in
agnitionē & imaginē eius, qui condidit
illū, ubi nō est Græcus & Iudeus, circūci-
sio & p̄putium, barbarus scytha, seruus, li-
ber, sed omnia in omnibus Christus. Si-
tis igitur induiti tanq; electi dei, sancti ac
dilecti uiscera miserationū, comitatē, mo-
destiam, lenitatem, longanimitatem, suf-
ferentes uos inuicem, & cōdonantes uo-
bis mutuo, si quis aduersus aliquē habue-
rit querelā, quemadmodū & Christus cō-
donauit uobis, ita & uos. Super oia autē
hæc charitatē, quæ est uinculū perfectio-
nis, & pax dei, palmā ferat in cordib⁹ ue-
stris, in quā & uocati estis, i uno corpore,
& grati sitis. Verbū Christi inhabitet in
uobis opulente in omni sapientia, docētes
& admonētes uos inuicē, cantionibus &
laudibus, & cātilenis spiritualibus i gratia,
canentes in corde uestro dño. Et quicqd
egeritis in sermone aut in facto, omnia
in nomine dñi Iesu facite, gratias agētes
deo & patri per illū. Vxores subditæ esto-
te p̄prijs uiris, sicuti conuenit, in dño. Vi-
ti diligite uxores, & ne sitis amarulenti
aduersus

πρὸς αὐτάς τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γόνεῦσι, καὶ πάτερ, Τότο γάρ δέπι ἐνάργεσιν τῷ κυρίῳ, δι πατέρες μὲν ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἵνα μὴ ἀθυμῶσι τοι. δι δούλοιν ὑπακούετε καὶ τὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ δὲ ὁ φθαλμόδουλίας ὡς ἀνθρωπάρχεσιν, ἀλλὰ δὲ ἀπλότητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν θεόν, καὶ πᾶμα, ὅτε ἔαμ ποιῆτε, ἐκ φυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τελείωσι, καὶ διὰ τούτων ἀνθρώποις, εἰς δότες, ὅτι ἀπὸ δικρίου ἀπολύτερος τὸν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας. Τελοῦται καὶ τοῖς δούλοις ταφέχεσθε, εἰδίστες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἣν ὄυρανοις.

Τῇ προσθήκῃ προσηκτερῆτε, γνηγοροῦτες δὲ ἀντη, ἐμὲ ἐνχαρισίας, προσθήκομενοι ἀλλα, καὶ περικόμματα, ἵνα δὲ δοξίην ἔχειν δέμαρτα λόγου, λαλήσαν τὸ μυστήριον τοῦ χριστοῦ, διὸ καὶ δέμεματα, ἵνα φανερώσω ἀντό, ὃς δὲ με λαλήσαν, ἐμὲ συζήσας περὶ πατέρες πρὸς τοὺς γένους, τὸν καιρὸν δέκαγορεβόμενοι, ὃ λόγος ὑμῶν τάντοτε ἐμχάριτι ἀλλατὶ ἱερυμένος, εἰδένετε τῶν δέκαντας ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποκρίνεσθαι. Τὰ κατέμενάντα γνωρίσαντο μὲν τυχίκοδος ἀγαπητὸς ἀδελφὸς, καὶ πιστὸς Διάκονος ὃς καὶ σῶμαν οὐλός ἐμ κυρίῳ, διὸ ἐπεμβατεὶ πρὸς ὑμᾶς εἰς ἀντότοτο, ἵνα γνῷ τὰ περὶ τοῦ μῶνον, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, σὺν δικοίων, τελοῦται καὶ διγαπτῷ ἀδελφῷ, διὸ δέπι μὲν ὑμῶν, τάντα ὑμῖν γνωριῶντα ὃδε. Απαράγετην μᾶς ἀρέτης αρχος ὃ σωματικάλωτός μου, μη μάρκος ὃ ἀνεψιός βαρυάσσει περὶ δὲ ἐλάσσετε ἐντολάς, ἐκ τοῦ πρὸς ὑμᾶς, δεξιαῖς διεργάσθετε, Οἱ διαστολές λεγόμενος ἕτοιος, διὸ ὅντες ἐκ προτομῆς δυτικού μόνοι σωματίδοι εἰς τὰς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

διτίνες

aduersus illas. Filij, obedite parentibus in omnibus. Hoc enim bene placet domino. Patres, ne prouocetis liberos vestros, ne desponteant animum. Serui, obedite per omnia carnalibus dominis, non in obsequijs ad oculū exhibitis, tandem hominibus placere studentes, sed in simplicitate cordis, timentes deum, & quicquid feceritis, ex animo facite, tandem domino & non hominibus, scientes quod a domino recipietis mercedem hereditatis, nam domino Christo seruitis. Ceterum qui peccarit, reportabit peccatum suum, & non est personarū respectus. Vos domini, quod iustum est & aequabilitatem, seruis exhibete, scientes quod & uos habebatis dominum in cœlis, orationi instate, vigilantes in ea & gratiarū actione, orates simul & pro nobis, ut deus aperiat nobis ostium sermonis, ut loquamur mysterium Christi, propter quod & unicus sum, ut manifestem illud, sicut oportet me loqui. In sapientia ambulate, erga extra, neos oportunitatem redimentes, sermo uester semper in gratia sit sale conditus, ut sciatis quomodo oporteat uos unius cuique respondere. De omnibus rebus meis certiores uos reddet Tychicus dilectus frater, & fidus minister, & co-seruus in domino, quem misi ad uos in hoc ipsū, ut cognoscat quid agatis, & consolet corda uestra, una cum Onesimo, fido & dilecto fratre, qui est ex uobis. De oibus uobis exponet, quae hic agant. Salutat uos Aristarchus, concupiuus meus, & Marcus cosobrinus Barnabæ, de quo accepistis mandata, si uenerit ad uos excipite eum, & Iesum, qui uocatur iustus, qui sunt ex circumcisione. Hi soli cooperarij sunt, ad regnum dei,

qui